

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Judicium Ecclesiasticum Seu Decretalium Gregorij IX.
Pont. Max. Liber II.**

Schmalzgrueber, Franz

Ingolstadii, 1726

§. I. De Feriarum Natura, Varietate, Introductione &c.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74990](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74990)

TITULUS IX.

De Ferijs.

Etiam Feriæ Dilationes quædam sunt, nec Actus Judiciales exerceri possunt; vel potius causæ Dilationum; nam hinc appositissime Titulo de Dilationibus subiungitur Titulus de Ferijs.

§. I.

De Feriarum Natura, Varietate, Introductione &c.

SUMMARIUM.

- 1. Feriarum diversa nomina.
- 2. Definitio.
- 3. 4. Diversitas.
- 5. An ferie messium, & vindemiarum concedi omnibus debeant?
- 6. 7. Dies feriatii qui, & an omnes Judiciales?
- 8. Profanas instituit Princeps secularis.
- 9. 10. 11. 12. Sacras solus Magistratus Ecclesiasticus.
- 13. Universales solus Papa.
- 14. Episcopus pro sua Diœcesi.
- 15. An induci possint per consuetudinem?
- 16. 17. 18. 19. Quando incipiant?
- 20. 21. An renuntiari iisdem possit?

Quæritur 1. quid sint Feriæ? *n.* Feriarum nomen à feriendis hostijs desumptum est, eò quòd ijs diebus immolabantur Dijs Victimæ juxta Feitum l. 6. Variafortiuntur nomina; nam 1. appellantur *Dies feriatii*: ita Ulpianus l. eadem 2. ff. h. tit. 2. Nonnunquam dicuntur *Dies festi*: ita Impp. l. si quando C. de statutis & imag. ad quorum distinctionem dies reliqui appellantur *communes*. 3. Vocantur *Dies devotionum*, quòd pleræque eo sine sint institutæ, ut ijs populus Orationi, & alijs operibus pijs vacaret *can. placita 2. caus. 1. 5. q. 4.* 4. Denique non rarò vocantur *Dies Nefasti*, eò quòd nefas sit illis diebus in Jure, & Judicio quidquam proponere: ad quorum distinctionem cæteri dies vocabantur *Dies Fasti*, quòd fari illis diebus Judici liceat tria verba, *Do, Dico, Addico*, ut eleganter expressit Ovidius:

Ille Nefastus erit, per quem tria verba silentur:

Fastus erit, per quem Lege licet agi.

In Ecclesia omnes dies hebdomadæ, præter Dominicam, dicuntur Feriæ, & hoc ideo, quia Clericis omnes dies esse Feriæ debent, ut habetur *c. cum creatura 11. de celebr. Missar. ibi pro festo, vel feria, ubi Honorius fecerit diem festum à feriato, & Feriam accipit pro die communi hebdomadæ, Festum pro die Divinis Officijs dedicato.* Prout hoc Titulo accipitur Feria, comprehendit dies omnes, quibus Judicia celebrari non possunt, & conf. etiam Dies Festos. Definiri autem Feriæ sic acceptæ possunt, quòd sint *dies, seu tempora, quibus Jus non dicitur, i. e. à negotijs forensibus, & actibus Judicialibus*

cessatur, seu vacatur. Ita quoad rem omnes, & colligitur ex l. pridie 2. & l. seq. ff. h. tit. item l. omnes 7. C. eod. Effectus igitur feriarum est, ut actus Judiciales suspendat: & hinc, ut Wesenbec. ff. hic n. 2. Valens, n. 2. Wagnereck in Rubr. eod. not. 1. bene monent, Feriæ olim *Jusstitium* appellabantur, quòd Jus, sive Judicium tunc staret, nec progredereetur.

Quæritur 2. quotuplicis generis sint Feriæ? *n.* principaliter dividi solent in Solennes, seu Ordinarias, & in Extraordinarias, seu Repentinæ. Solennes sunt, quæ à Legibus, vel SS. Canonibus definitæ sunt, ita ut singulis annis recurrant, & æqualiter semper serventur: hinc etiam *State, & Anniversarie* nuncupantur. Ita Fagnan. in c. fin. h. tit. n. 35. & seqq. Wagn. in Rubr. not. 2. Pirh. hic n. 1. Schambog. n. 3. Wiest. n. 2. Extraordinariæ, seu *Repentinæ* dicuntur, quæ nulla certa, & stabili Lege, sed pro re nata, & occurrentibus circumstantijs extra consuetum ordinem, & morem, vel ob bonum publicum recens obtentum, v. g. ob Principis adventum, inaugurationem, nuptias, natam illi prolem, victoriam reportatam ab hoste &c. vel ob causam aliam repentinam, puta, luem publicam grassantem, seditionem, hostilitatem &c. indicuntur. Hiltrop. p. 2. tit. 36. n. 8. Wesenbec. ff. h. tit. n. 3. Fagn. l. cit. n. 3. & alij supra cit.

Ordinariæ Feriæ subdividuntur in Ferias Sacras, & Profanas. Sacræ dicuntur, quæ ad Dei cultum, & Sanctorum honorem sunt institutæ, ut sunt dies Festi, & Dominici *c. fin. h. tit. & l. omnes C. eod. Rosbach. prax. Civil. tit. 38. n. 3. Schamb. Wiest. alij*

alij l. *ctt.* Profanae sunt, quae hominum gratia, ad eorum scilicet utilitatem sunt instituta: & tales sunt 1. *Feriae nundinarum*, quae ob publicum mercatum exercendum conceduntur l. *un. C. de Nundinis.* 2. *Feriae messium, & vindemiarum*, quarum mentio fit l. *nequis 1. l. solet 3. & l. seq. ff. h. tit.* Has vulgus *Aestivae* appellat; quia aestivis fervoribus mitigandis instituuntur. Gellius l. *9. noctium c. 15. & Rusticas*; quia ut Ulpianus l. *ne quis cit.* monet, circa rem rusticam tunc occupantur homines. 3. Huc reduci etiam possunt *Feriae nuptiarum*, quibus diebus abstineri debet à nuptijs publice, & solenniter celebrandis. Ex his tribus Feriarum generibus sub Definitione *num. praec.* data continentur solae feriae messium, & vindemiarum; nam in Ferijs nundinarum, & nuptiarum, nisi aut cum sacris, aut cum rusticis coincident, actus Judiciales non prohibentur.

Dubitari potest de ferijs messium, & vindemiarum; an concedi debeant omnibus, etiam ijs, qui per se colligendis fructibus, & uvivis non dant operam: item an concedere eas oporteat etiam ibi, ubi frumentum, aut vinum non crescit? *re. concedendas omnibus*; quia licet ipsi huic labori non dent operam, faciunt tamen illud per colonos, & operas, ut bene Pirh. l. *cit.* In ijs locis, ubi vinum, aut frumentum non crescit, concedendum tempus est, ut aliunde illud advehi possit. Dicunt aliqui, loco Feriarum pro messe colligenda in ijs locis concedi Ferias posse pro colligendis castaneis.

Quaeritur 3. quinam sint Dies Feriati, in quibus Judicia celebrari non possint? *re. sunt Dies Festi*, quos Ecclesia festivos celebrat, & praeter hos septem illi dies, qui antecedunt Festum Resurrectionis Domini, & septem, qui subsequuntur: qui omnes enumerantur c. *fin. h. tit.*

Difficultas est, an praeter Dies Festos sibi relatos etiam alij Festi dies, qui hodie sunt sub praeepto, sint Judiciales, h. e. immunes à Judicijs? *Rationem dubitandi* facit Bulla Urbani VIII. incipit *universa*, edita *Idib. Sept. 1642.* ubi postquam Pontifex ultra dies in c. *fin. cit.* relatos alios addidit, & eos festivo celebrandos praecipit, subiunxit hanc clausulam: *Non intendimus tamen per hanc nostram Constitutionem dies feriatis circa Judicialia in aliquo immutare, quos ad hunc effectum relinimus in ijs terminis, & statu, in quibus erant ante ejus promulgationem.* Atqui si Pontifex hac sua Constitutione nil immutare voluit, dies Festi, quos ibi agendos praecipit, manent in ordine ad Judicialia in antiquo suo statu, in quo prius erant; prius autem celebrari in ijs Judicia poterant. Ergo & nunc.

Sed hoc non obstante, respondendum est, indiscriminatim omnes dies Festos Ecclesiae Judiciales esse. Est certa om-

nium sententia. Rationem optimam dat Fagnan. l. *cit. n. 25.* quia repugnat, ut dies Festus sit sanctificandus ex praeepto Ecclesiae, & in illo exerceri possint strepitus Judiciales, cum ratio formalis sanctificationis Festi consistat in vacando rebus Divinis, & cessatione operum, inter quae opera etiam recententur actus Judiciales, utpote plurimum impediendes applicationem hominum ad Divina.

Ad Rationem dubitandi dico, textum Bullae responsioni huic non esse contrarium; nam ut Haun. tom. 5. tr. 3. n. 221. illum explicat, id solum intelligendum est de diebus feriatis non festis; adduntur enim in ea Bulla inter dies feriatis septem dies ante Festum Resurrectionis, & septem dies post illam, seu tempus illud, quod labitur à Dominica Palmarum ad Dominicam in Albis, & qui, ut initio hujus *num.* dixi, jam ante per c. *fin. cit.* inter Feriatis recensentur: & circa hos ait Pontifex, quod in ordine ad Judicialia nihil velit innovare. Unde non obstante hoc Decreto, Privilegium Feriarum his diebus illatum manet; atque hinc sequitur, omnes quidem dies festos de praeepto feriatis esse, sed non vicissim omnes feriatis quoad Judicialia esse dies festos ex praeepto Ecclesiae.

Quaeritur 4. quis possit indicere Ferias? *re. discrimen esse faciendum inter Ferias sacras, & profanas.* De profanis certum est, eas institui posse à Principe, vel alio Magistratu superiore non recognoscente, qui proinde etiam praecipere subditis suis potest, ut eo die feriantur à laboribus, & operibus civilibus, vel actibus forensibus, imò & poenam addere transgressoribus. Ratio patet, quia Feriae istae tendunt ad finem merè politicum: unde sicut alia negotia merè Politica, ita & ipse Principis, vel Magistratus secularis potestati subjacent. Debet autem instituens hujusmodi ferias esse Princeps supremus, vel Magistratus Superiorem in temporalibus non recognoscens, ut expressè habetur l. *à nullo 4. C. h. tit.* & ratio est, quia Feriae ejusmodi conceduntur instar Legis, quam condere ad Principem supremum pertinet.

Unde quando l. *praesides 3. ff. h. tit. & l. si in aliquam 7. princ. ff. de offic. Proconsul.* dicitur, ad Praesides, & Proconsules spectare, ut secundum mores, & consuetudinem ferias dent, & statuant, illud in eo sensu exaudiri debet, quod Praesides, Proconsules, & similes Magistratus inferiores Ferias Messium, & Vindemiarum, antehac ab Imperatoribus quoad substantiam jam ordinatas, quoad tempus, & modum determinare debeant; cum enim ob diversam aëris, solisque temperiem alibi citius, alibi serius maturescant uvae, & fegetes, uniforme tempus pro universo Imperio ab Imp. non potuit statui, sed designatio haec singularum Provinciarum Recturibus relinqui debuit, prout cum Clariss. D. Woller rectè monet R. P. Schmier

de Judic. c. 5. n. 22. ubi cum eodem ab hac communi Regula excipit Principes, & Status Imperij Romano-Germanici, quos affirmant, unà cum Jure Territoriali ab Imperatore, & Imperio accepisse etiam potestatem Ferias profanas suis subditis præfigendi.

9 De Ferijs sacris inter Catholicos, & A Catholicos magna contentio est. Concedunt isti, & præcipuè Struv. *Synagm. Jurispr. Exercit. 5. th. 36.* Miller. ad *Pandect. b. tit. Stryck. Us. moder. Pandect. ibid. §. 3. §. seqq.* jus constituendi Ferias sacras ad Majestatem, & (in Imperio) ad Jurisdictionem Territorialem spectare, allegantes partim Instrumenta Pacis Religiosæ, & *Onabrug. art. 5. §. 30. §. 48.* Jus Sacrorum Superioritati Territoriali connectentia; partim exempla Legis Veteris, in quibus Regio edicto dies sacri sunt constituti *1. Reg. 8. v. 65. 1. Reg. 12. v. 32. 2. Paralip. 7. v. 8. Esdræ 8. v. 1.* Ex Catholicis potestatem istam Magistratui Ecclesiastico, & seculari communem faciunt Antonin. *p. 2. tit. 9. c. 7. §. 1. Sylvest. V. Dominica n. 2. Saa V. festum n. 1. Sayr. Clav. Reg. l. 7. c. 3. n. 17. §. quinta propositio.*

Moventur 1. quia *l. ut in die 2. l. omnes 7. & l. fin. C. b. tit. varij dies* quot hebdomadis, vel annis recurrentes, ob honorem Dei, ac proinde ut ferias sacræ ab Imp. observari jubentur: & à Constantino Imp. ut ex Eusebio, & Sozomeno observat Baronius ad annum Christi 321. Lege sancitum est, ut ob memoriam Passionis Dominicæ dies Veneris omnes à Judicijs, & alijs negotijs vacarent, Deumque precibus colerent. 2. Quia abstinere ab operibus servilibus, & negotijs forensibus non est aliquid ex se spirituale: ac proinde subditis præcipi à potestate seculari potest. 3. Quia ejusmodi Magistratus edere potest votum publicum de die alicujus Sancti, e. g. S. Sebastiani Mart. festivè celebranda. Ergo etiam condere potest Legem ad id obligantem. 4. Quia à Principe, & alijs Magistratibus secularibus statuto, vel lege decerni possunt poenæ violatoribus feriarum, etiam sacrarum, ut declaratum est à Pio V. *Constit. incipit, Cum primum S. 7. edita 6. Cal. April. 1566.*

10 Sed verius potestatem ferias sacras indicendi, nisi Pontificis Summi, aut Episcopi consensus accedat, communi cæterorum Catholicorum consensu negant Abb. in *c. 2. b. tit. n. 2. Armill. V. feria n. 2. Tabien. ibid. n. 1. Azor. p. 2. l. 1. c. 26. q. 5. Suar. tom. 1. de Relig. l. 2. c. 12. n. 12. Sanch. Conf. l. 5. c. 2. n. 7. Fagund. l. 1. de præc. Eccl. c. 5. Pal. tr. 9. D. um. p. 2. n. 8. §. 9. Barbof. de Offic. Episc. alleg. 105. n. 38. Fagnan. in c. fin. h. tit. n. 33. Pignatell. tom. 1. consult. 8. n. 1. Wex Ariadn. q. 3. tab. 3. n. 4. Pirh. bic n. 11. Schamb. n. 7. Wiest. n. 6. & declaravit Innocentius X. *Constit. incipit, Cum super edita 6. Oct. 1657.* ubi irritum statuit Edictum Senatûs, & Gubernatoris Mediola-*

nenfis, Festum S. Dominici festivè celebrari præcipientis. Ratio est, quia potestas instituendi ferias sacras in honorem DEI, & Sanctorum est propriè spiritualis; spectat enim ad Religionem, & cultum Divinum. Igitur ad Pastores Ecclesiæ pertinet, nec Laicis competit, quos in spiritualibus necessitas manet obsequendi, non auctoritas imperandi, ut dicitur *c. Ecclesia S. Mariæ 10. de Constit. & c. fin. de reb. Eccl. alienand. Conf. 1.* idem est de tempore, quod de loco *l. vinum 22. ff. de reb. credit. sed consecratio, & dedicatio loci ad cultum Divinum spectat solum ad Præsules Ecclesiæ, non ad sæculi potestates can. nemo 9. de consecr. dist. 1. & §. res sacræ 8. junct. Gloss. V. Pontifex ibid. de rer. divis. ergo & consecratio temporis. Atqui indicio festivitatum in honorem DEI nihil est aliud, quam quædam consecratio, per quam dies aliqui efficiuntur sacri, & Divinis obsequijs dedicantur *can. placita 2. caus. 15. q. 4. ergo &c. Conf. 2.* Princeps Laicus non potest dies festos in honorem Dei institutos tollere, & subditos suos absolvere ab eorum observatione, ut omnes fatentur. Ergo nec potest novos dies festos in honorem DEI introducere, & subditos obligare ad istos servandos; quia par est jus ligandi, atque solvendi *can. verbum 51. de poenit. dist. 1.**

Proceditque hoc, ut in hujusmodi Ferijs à se constitutis Princeps secularis non tantum non possit subditos suos obligare ad audiendam Missam (hoc enim apertè transcendit potestatem sæcularem) sed neque ad cessationem ab operibus servilibus, & actibus Judicialibus intendendo finem Religionis, ut contra Sayr. *l. cit. & Molfes. Summ. Theol. p. 1. tr. 11. c. 27. n. 39.* cum Suar. Pal. & alijs supra relatis notat Haun. *tom. 5. tr. 3. n. 233.* & constat ex Bulla Innocentiana *cit.* Imò ne quidem Legem poenalem de hujusmodi festis observandis potest statuire, subditos suos obligando non quidem ad culpam, sed ad poenam duntaxat, si statuta ejusmodi Festa non servaverint; nam ejusmodi statutum nullum est ex defectu potestatis, utpote in materia Spiritualis. Sed ubi ex potestatis defectu statutum nullum est, etiam adjectio poenæ non valet. Ergo &c. Addidi intendendo finem Religionis; nam si intendat finem tantum politicum, sicut ejusmodi Ferias ob causam rectè potest instituere, ita etiam eas violantibus poenam dictare: & tunc nisi Lex merè poenalis sit, transgressor peccabit, non quidem contra Religionem, sed contra obedientiam, & observantiam Principi debitam, ut rectè notant Fagnan. *l. cit. n. 75.* Pirh. *n. 13.*

Neque obstant Argumenta contraria. Ad 1. per *ll. cit.* non introducuntur novæ ferias in honorem DEI, sed jam ab Ecclesia indictæ præcipiuntur observari: quod non effugit potestatem Catholicorum Principum

cipum. Lex Constantiniana ab Ecclesia nunquam recepta, imò nulla fuit ob defectum potestatis per tradita à Joan. Andr. in c. 4. de immun. Eccl. n. 14. Ant. de Butrio ibid. n. 10. Fagn. in c. 10. de constit. n. 17. Ad 2. licet abstinentia à laboribus, & opere servili ex se aliquid spirituale non sit, spirituale tamen efficitur, quando ex fine Legis ordinatur ad cultum Divinum, venerationem Beatorum Cœlitum &c. unde huc referri per Legem, præterquam ab Ecclesiastica potestate, non potest. Ad 3. ejusmodi Votum personale est, & vi promissionis ipsum duntaxat Magistratum voventem, ejusque promissioni liberè consentientes ligat: posteros autem, à quibus acceptum non est, nisi autoritas Ecclesiastici Prælati accedat, obligare non potest. Suar. l. cit. n. 4. Ad 4. id conforme est obligationi Magistratus sæcularis, cujus officium est in adiutorium Ecclesiæ Sacrarum Constitutionum præcepta tueri, & Decretis Sacr. Synod. Trid. quæ sess. 25. c. 20. de reform. ad hoc Principes sæculares gravissimis verbis hortatur.

13. Dubitatur, ad quem Magistratum Ecclesiasticum pertineat instituere Ferias Sacras? 1. universales, quæ totam Ecclesiam obligent, instituere potest solus Pontifex. Suar. c. 12. cit. n. 2. Pal. p. 2. cit. n. 1. Fagnan. in c. fin. h. tit. n. 17. Schamb. hic n. 5. Wiest. n. 4. Ratio est, quia solus Pontifex Jurisdictionem Spiritualem habet in universa Ecclesia, & populo Christiano. Particulares ferias, & quæ unam tantum Diocesim ligant, præcipere, & indicare potest Episcopus illius proprius *can. pronuntiandum 1. dist. 3. de consecrat. c. fin. h. tit. & ibi Abb. n. 4. & 5. Fagnan. n. 27. & 28. Barbof. n. 23. Gonz. n. 18. Pirh. n. 10. Engl. n. 6. König. n. 6. Schamb. n. 5. Wiest. n. 4.* Ratio est, quia in Diocesi sua id potest Episcopus, quod Pontifex Romanus in universa Ecclesia, exceptis ijs, quæ sibi Pontifex reservavit c. ad honorem 4. de authorit. & us. pall. c. novit 13. de Judic. atqui potestas indicendi festa non est reservata soli Pontifici, sed potius Episcopis expressè permiffa c. fin. cit. ibi: *Quas singuli Episcopi in suis Diocesis cum Clero, & populo duxerint solemniter venerandas.* Ergo potest Episcopus in sua Diocesi ferias sacras, & dies festos instituere.

14. Duo tamen circa hanc potestatem Episcopi sunt advertenda. Primum est, ut Sanctus, de quo Episcopus festum instituit, sit canonizatus; ipse enim neminem canonizare potest, sed solus Papa c. *audivimus 1. de reliq. & venerat. Sanctior.* Abb. l. cit. Pirh. n. 10. & alij supra. Potest tamen, ut Barbof. n. 24. hic cum iisdem advertit, Episcopus sacrare dies festos in honorem, & venerationem etiam eorum, qui Beatificati sunt tantum; nam & hi Sanctorum nomine in ordine ad istum effectum veniunt. Secundum est, ut ejusmodi institutio fiat ab Episco-

po cum Clero, & populo, ut constat ex 6. fin. cit. & notat ibid. Abb. n. 5. Azor. c. 26. cit. q. 2. Suar. l. 2. cit. c. 11. n. 7. Dixi, cum Clero, & populo; aliter autem præsens institutioni debet esse Clerus, & aliter populus: cum Cleri consilio, & consensu institui ab Episcopo festum debet; populi consensus autem ad hoc non requiritur, sed præsens duntaxat institutioni esse debet in eum finem, ut possit Episcopo proponere causas v. g. multiplicatam festorum, & alias, ob quas festum non debeat institui. Suar. l. 2. de Legib. c. 11. §. in præfenti. Filliuc. tr. 27. c. 6. à n. 83. Barbof. in c. fin. cit. n. 24. Imò hodie receptum est, ut dies festi minime vocato populo, sola Episcopi autoritate cum Clericorum consensu, aut consilio, in Synodo præsertim, instituuntur, & populo indicantur, ut 4. cit. monent Az. q. 2. Suar. n. 9. Pal. n. 6. Unde defacto factis erit, si Episcopus volens festum instituere, ea observet, quæ Sacra Rituum Congregatio declarat, & decernit, laudante, & approbante Urbano VIII. & quæ præfixa sunt novis Breviarijs post ejusdem Urbani VIII. Bullam.

An per consuetudinem induci obligatio possit diem aliquem festum celebrandi, questio moveri potest: ad quam respondendum est, per solam consuetudinem Laicorum non posse, nisi includat consensum ejus, qui expressè potest diem festum instituere. Azor. c. 26. cit. q. 6. Suar. n. 5. Pirh. n. 12. Schambog. n. 8. Ratio est, quia institutio festi habet rationem Legis; vim Legis autem consuetudo non habet, nisi includat consensum saltem tacitum ejus, qui potest expressè Legem ejusmodi ferre.

Quæritur 5. quando incipiant Feriæ? 1. iterum cum distinctione inter ferias Sacras, & Profanas, inter Ordinarias, & Extraordinarias. Nam 1. Feria Sacra, seu Festa dies ex c. omnes 1. h. tit. incipit à vespera, & durat usque ad vesperam, non tantum quoad celebrationem Divinorum Officiorum, ut vult Gloss. ibid. V. omnes dies Dominicos, sed etiam quoad vacationem ab operibus servilibus, aliisque prohibitis, ut tradit Suar. de dieb. fest. l. 2. c. 31. n. 6. In Europa tamen, ut cum eodem Suarez, & communi DD. advertit Gonzal. in c. cit. n. 3. universalis consuetudo, & usus Ecclesiæ jam obtinuit, ut dies festi quoad vacationem ab operibus prohibitis feriantur à media nocte usque ad alterius noctis medium, quæ est integer dies naturalis 24. horarum. Estque hic mos magis rationalis, ut sic totus Dies Dominicus, vel Festus Religiosè observetur. Aliud tamen etiam consuetudine induci potest, quæ proin, cum Legum interpres sit optima, observanda ubique est, ut habetur c. *quoniam 2. h. tit. & docet ibidem Barbof. n. 1.*

2. Feriæ Messium l. ut in die 2. C. b. 17. ib.

tit. conceduntur à die 8. Calend. Julij usque ad Calendas Augusti; Vindemiarum autem à die 10. Calend. Sept. usque ad Idus Octobris. Verùm cum in diversis Regionibus ut *n. 8.* monui, citius, aut ferius, pro diversitate Climatis, maturentur fruges, non unum his ferijs ubique gentium designari tempus potest: hinc videnda cujuslibet loci consuetudo. Feriæ Repentinæ tempus non habent, sed indicere eas Princeps potest, & durationem ijs præfigere pro suo arbitrio; nam sicut ex illius arbitrio pendet earum institutio, ita & duratio.

3. Feriæ Nuptiarum antiquo Jure *can. non oportet 10. caus. 33. q. 4.* amplius habebant tempus, quam novo; nam antiquitus Nuptiæ solennes prohibebantur à Dominica prima Adventus usque ad Epiphaniam, & à Septuagesima usque ad Octavam Paschæ inclusivè, & tribus hebdomadis ante festivitatem S. Joannis Baptista, intellige, non immediatè, sed mediatè, videlicet à Dominica Rogationum usque ad Festum SS. Trinitatis exclusivè, ut textum istum interpretatur Fagnan. *in c. 4. h. tit. n. 1.* De Jure novo tamen *Trid. sess. 24. c. 10. de reform. matr.* nuptiæ solenniter, & publicè celebrari solum prohibentur ab Adventu Domini usque ad diem Epiphaniæ, & à feria 4. Cinerum usque ad Octavam Paschæ inclusivè. Ratio, quòd his temporibus prohibeantur nuptiæ, erat, quòd per ea tempora parare fideles debeant, & soleant ad celebranda Nativitatis, & Redemptionis humanæ Mysteria; solennitates autem nuptiarum, cum plerumque fiant cum strepitu, plurimum devotionem distrahant.

Dixi autem *publicè, & solenniter*; nam his temporibus matrimonium sine solennitate potest contrahi etiam in facie Ecclesiæ, i. e. coram Parocho, & testibus, ut *in c. 4. cit. docent Abb. n. 2. & 4. Barbof. n. 2. Fagnan. n. 2. & hoc teste decisum à S. Congr. Card. Trid. Interpp.* Patet ex *c. cit. ibi: Licet sit ea Romane Ecclesiæ consuetudo, ut quocumque tempore matrimonium contrahatur, consensu legitimo interveniente de presenti.* Solum igitur hic prohibentur solennitates. Tales autem sunt 1. Benedictio nuptiarum *can. aliter 1. caus. 30. q. 5.* 2. Convivia nuptialia *can. ne uxorem 11. ibi: Nec convivia facere caus. 33. q. 4.* 3. Traductio sponsæ in domum viri *can. uxorem cit. ibi: Nec uxorem ducere 1. e. ad domum, & solenniter*; privata enim, & non solennis traductio non est prohibita, ut contra Fagnan. *l. cit. n. 10.* advertit cum communi Pirh. *hic n. 4.* 4. Copula carnalis, seu consummatio Matrimonij, ut docent communiter Canonistæ, & respondit S. Congregatio Concilij apud Fagnan. *hic n. 11.* etsi contrarium teneat Navar. *Man. c. 22. n. 71. Sanch. l. 7. de Matr.*

D. 7. n. 23. & alij. Unde in praxi utraque sententia erit probabilis.

Quæritur 6. an, & quibus ferijs renuntiare partes possint? R. iterum distinguendo inter ferias. Nam 1. Ferijs sacris renuntiare partes non possunt, ut constat ex *c. fin. h. tit. ibi: consentientibus etiam partibus.*

Ratio est, quia solennitates sacræ sunt in honorem DEI, & boni publici intuitu constitutæ, cui consensus privatorum non debet posse præjudicare. 2. Idem dicendum de Ferijs repentinis, & Extraordinarijs, quæ ob publicam causam, aut favorem principaliter instituuntur. Durand. *in specul. tit. de ferijs §. ult. Fagn. in c. fin. cit. n. 8. Laym. l. 4. tr. 6. c. 2. n. 7. Schamb. hic n. 26. &c.*

Ratio est, quia & istæ feriæ, postquam semel sunt constitutæ, publici Juris fiunt; cons. nec ipsæ pactis privatorum tolli possunt.

3. Possunt partes renuntiare Ferijs Rusticis, videlicet Messium, & vindemiarum, & consentire, ut Judicium instituat his ferijs *c. fin. cit. in fin. & colligitur ex ratione opposita*; nam feriæ istæ principaliter concessæ sunt in favorem litigantium, ut tunc possint incumbere ad colligendas fruges, & uvas *l. ne quis 1. ff. h. tit.* atqui favori pro se principaliter introducto quilibet renuntiare potest *c. ad Apostolicam 16. de Regular.* igitur etsi durantibus his ferijs in Jus venire nemo compelli possit *l. nequis cit.* si tamen partes velint, renuntiare huic privilegio feriarum possunt.

Porro circa hanc feriarum renuntiationem tria ulterius sunt advertenda. 1. Renuntiatio hæc fieri potest vel in Judicio, vel extra illud, e.g. in instrumento Contractus: item fieri potest expressè, vel tacitè, recipiendo videlicet terminum assignatum à Judice, qui est dies feriatum. Pirh. *hic n. 25.* 2. Sententiam, & acta Judicialia his ferijs celebrata tenere, si comparere partes ultro, & spontè voluerint; quia non amplius obstat tempus feriatum: contra invalida esse contra non comparentem, qui earundem privilegio non renuntiavit; quia eodem defendere se contra Judicem, & Adversarium potest. 3. Etsi partes renuntient pro se his ferijs rusticis, non tamen Judicem teneri his diebus Jus iisdem dicere, extra casum urgentis necessitatis. *Gloss. fin. in l. 7. C. b. tit. Sabell. Summ. §. feriæ n. 1. Pirh. n. 25. cit.* Idem dicendum de testibus; nam nec isti cogi possunt ad veniendum, & testimonium ferendum in his ferijs, ut cum iisdem advertit Abb. *in c. fin. cit. n. 12.* Ratio est; quia feriæ istæ non solum in favorem litigantium, sed etiam Judicis, & testium institutæ sunt. Igitur partes pro se renuntiendo his ferijs non possunt hac sua renuntiatione alijs præjudicare; res enim inter alios acta alijs non præjudicat *arg. l. id quod nostrum 1. ff. de R. J.*